

Sygn. akt III UZP 12/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak (sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

Protokolant Grażyna Grabowska

w sprawie z odwołania K. P.

na decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wysokość emerytury,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 3 listopada 2015 r.,
zagadnienia prawnego przekazanego postanowieniem Sądu Apelacyjnego
z dnia 7 maja 2015 r.,

"Czy do wyliczenia wysokości emerytury nabytej w drugim kwartale danego roku, przed 1 czerwca a realizowanej po 1 czerwca danego roku, ma zastosowanie przepis art. 25a ust. 2 pkt. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz U. tj. 2013 r. poz. 1440)."

odmawia podjęcia uchwały.

UZASADNIENIE

Przedstawione Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne powstało na tle następującego stanu faktycznego:

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. wyrokiem z dnia 21 stycznia 2014 r. oddalił odwołanie K. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 sierpnia 2013 r., którą organ rentowy podjął wypłatę

emerytury ubezpieczonego od dnia 1 czerwca 2013 r., ponownie ustalając jej wysokość.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony K. P. - urodzony w dniu 25 maja 1953 r. - za pośrednictwem swojego pracodawcy wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury, wskazując, że emerytura ma być mu przyznana od dnia 1 czerwca 2013 r. bowiem nadal pozostaje w zatrudnieniu. Na skutek złożonego wniosku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzjami z dnia 14 maja 2013 r. ponownie ustalił kapitał początkowy ubezpieczonego wyliczony na dzień 1 stycznia 1999 r. oraz z uwzględnieniem dodanego okresu składkowego w ilości 82 miesięcy. Kolejną decyzją z dnia 28 maja 2013 r. ubezpieczonemu, w związku z osiągnięciem wieku 60 lat, została przyznana emerytura od dnia 25 maja 2013 r., której wysokość obliczona została zgodnie z regułą określoną w art. 183 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.; dalej jako ustawa o emeryturach i rentach z FUS). Emerytura ubezpieczonego obliczona na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wyniosła kwotę 2.160,92 zł, a ustalona zgodnie z art. 26 kwotę 2.178,23 zł. Podstawę obliczenia emerytury według zasad określonych w art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowiła kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem ich waloryzacji w wysokości 111.652,93 zł oraz kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego ustalona na 444.230,43 zł. Wobec powyższego emerytura ubezpieczonego wyniosła kwotę 2.174,76 zł, na którą składa się 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ($2.160,92 \text{ zł} \times 20\% = 432,19 \text{ zł}$) oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy ($2.178,23 \text{ zł} \times 80\% = 1.742,58 \text{ zł}$). W decyzji przyznającej emeryturę organ rentowy zaznaczył, że wysokość świadczenia ustalona na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest korzystniejsza, a więc wypłacana będzie ubezpieczonemu emerytura w kwocie 2.178,23 zł. Wypłata emerytury została zawieszona, ponieważ ubezpieczony kontynuował zatrudnienie. Organ rentowy wskazał ponadto, że wysokość świadczenia ustalono wstępnie i ostateczna wysokość emerytury obliczona zostanie po zgłoszeniu wniosku o podjęcie jej wypłaty.

W dniu 24 czerwca 2013 r. ubezpieczony złożył wniosek o wypłatę emerytury oraz o przeliczenie stażu pracy na podstawie dokumentów przekazanych organowi rentowemu przez jego pracodawcę. Wówczas została wydana zaskarżona w tej sprawie decyzja, którą organ rentowy na nowo ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego i podjął jej wypłatę z dniem 1 czerwca 2013 r. Emerytura wyniosła kwotę 2.014,64 zł ponieważ, stanowiła 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ($2.163,89 \text{ zł} \times 20\% = 432,78 \text{ zł}$) oraz 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ($1.977,32 \text{ zł} \times 80\% = 1.581,86 \text{ zł}$). Organ rentowy, ustalając wysokość emerytury w systemie zdefiniowanej składki, uwzględnił kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 102.330,28 zł oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego w kwocie 400.897,71 zł. Obliczona ponownie na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS emerytura stanowiła kwotę 1.977,32 zł i była niższa od emerytury ustalonej w myśl art. 183 tej ustawy.

Uwzględniając powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy wskazał, że istota sporu sprowadza się wyłącznie do kwestii wysokości emerytury ubezpieczonego obliczonej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności zasad jej waloryzacji. Odnosząc się do przepisów regulujących zasady waloryzacji składek, a to do art. 25 ust. 3-12, art. 173 ust. 4-6a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jak i zasad waloryzacji kwartalnej składek z art. 25a ust. 1-5, Sąd Okręgowy stwierdził, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa. W art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest bowiem mowa o wypłacie emerytury, a nie o przyznaniu prawa do świadczenia. W tej sytuacji prawidłowo organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję zastosował roczną waloryzację kapitału i składek. W ocenie Sądu Okręgowego waloryzacja kwartalna przewidziana w art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi odstępstwo od waloryzacji rocznej i tym samym waloryzacja kwartalna nie dotyczy osób, których emerytura zostaje ustalona w czerwcu danego roku, gdyż ich składki i kapitał na dzień 1 czerwca zostały zwaloryzowane wskaźnikiem rocznym, a więc za cały rok poprzedzający ustalenie podstawy wymiaru emerytury. Powyższe przepisy nie naruszają zasady równości wobec prawa, gdyż różnicują sytuację

ubezpieczonych w zależności od miesiąca przechodzenia na emeryturę, co jest cechą relewantną.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości apelacją ubezpieczony, zarzucając naruszenie prawa materialnego - art. 173 ust. 5a w związku z art. 25 ust. 3-12 oraz art. 25a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że waloryzacja składek oraz kapitału początkowej powinna być objęta waloryzacją roczną zamiast kwartalną oraz naruszenie przepisów postępowania przez zaniechanie wyjaśnień dlaczego przy waloryzacji za 2012 r. organ rentowy zmniejszył zaewidencjonowaną składkę na jego koncie o kwotę 52.655,37 zł, podczas gdy żadna waloryzacja nie może obniżyć stanu konta ubezpieczonego.

Rozpoznając apelację ubezpieczonego Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uznał, że wyłoniło się zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, a sprowadzające się do pytania, czy do wyliczenia wysokości emerytury nabytej w drugim kwartale danego roku, przed 1 czerwca a realizowanej po 1 czerwca danego roku, ma zastosowanie przepis art. 25 ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności wskazał, że stosownie do treści art. 25a ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w przypadku osób przechodzących na emeryturę w drugim kwartale danego roku, ostatecznej kwartalnej waloryzacji dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku. Problem zaczyna się przy uwzględnieniu art. 25 ust. 3 ustawy i formułowanego na tej podstawie wniosku o braku waloryzacji kwartalnej dla ubezpieczonych mających ustalone lub realizujących prawo do emerytury po 1 czerwca danego roku, dla których zastosowanie ma wyłącznie waloryzacja roczna, także odnośnie tych, którzy po 1 czerwca danego roku, realizują wcześniej nabyte prawo. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 sierpnia 2012 r., III AUa 325/12 (LEX nr 1216319) oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 lutego 2013 r., III AUa 757/12 (LEX nr 1282781) przyjęte zostało, że dokonanie waloryzacji rocznej z dniem 1 czerwca wyklucza możliwość zastosowania waloryzacji kwartalnej. A zatem waloryzacja kwartalna nie dotyczy osób, których emerytura zostaje ustalona w czerwcu danego roku. Ich składki i kapitał na dzień 1 czerwca zostały

zwaloryzowane wskaźnikiem rocznym, a więc za cały rok poprzedzający ustalenie emerytury. Wynika to z tego, że prawidłowa wykładnia przepisu art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prowadzi do wniosku, że przepis ten nie znajduje zastosowania do osób przechodzących na emeryturę w czerwcu danego roku. W takiej sytuacji będzie miała miejsce waloryzacja roczna w oparciu o przepis art. 25 ust. 3 ustawy. Pomiędzy przepisami art. 25a ust. 2 pkt 2 oraz art. 25 ust. 3 nie ma bowiem relacji *lex specialis lex generalis*. Przepis art. 25 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przewiduje waloryzację według stanu konta przed naliczeniem emerytury. Z kolei przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 przewiduje waloryzację kwartalną już przy ustaleniu emerytury i są to dwa różne mechanizmy. Zatem zasadą jest waloryzacja roczna zgromadzonych składek i kapitału początkowego dokonywana na dzień 1 czerwca danego roku. Taka wykładnia została zaakceptowana zaskarżoną decyzją oraz wyrokiem Sądu pierwszej instancji. Wynika z niej, że w świetle art. 25 ust. 1 i 3 oraz art. 25a ust. 2 pkt 2 i ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS istotne znaczenie ma nie data przyznania prawa do świadczenia, lecz data jego wypłaty, na którą należy dokonać ponownych obliczeń podstawy wymiaru emerytury. Jeżeli data wypłaty przypada w czerwcu danego roku, to jest waloryzacja roczna.

Sąd Apelacyjny podniósł, że w orzecznictwie sądów powszechnych można spotkać również odmienną wykładnię powyższych przepisów, między innymi w wyrokach Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 30 stycznia 2013 r., III AUa 1068/12 (LEX nr 1281016) oraz z dnia 18 marca 2015 r., III AUa 933/14 (LEX nr 1667616) a także wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 kwietnia 2015 r., III AUa 554/14 (LEX 1747259) W orzeczeniach tych akcentuje się, że z uwagi na naruszenie zasady równości, niedopuszczalne jest dzielenie ubezpieczonych w zakresie sposobu obliczenia emerytury na składających wnioski przed i po 1 czerwca danego roku. Przepisy art. 25 i art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie wykluczają się, lecz wzajemnie uzupełniają, regulując całościowo sposób obliczenia wysokości emerytury w zależności od czasu, w którym jest ona ustalana. Stąd, w ocenie Sądu Apelacyjnego zadającego pytanie prawne, waloryzacja roczna, o której mowa w art. 25 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dokonywana jest 1 czerwca danego roku według stanu konta na dzień 31 stycznia roku

poprzedzającego ustalenie wysokości emerytury, co wynika dalej z treści art. 25a ust. 1 ustawy. W tym stanie rzeczy ubezpieczony, któremu przyznano prawo do emerytury od dnia 25 maja 2013 r., ma przeprowadzoną ostatnią waloryzację roczną (składki i kapitału), o której mowa w art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS dnia 1 czerwca 2012 r. według stanu konta na dzień 31 stycznia 2012 r., a dalszy okres podlega waloryzacji kwartalnej stosownie do treści art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy. To, że ustalenie wysokości emerytury podlegającej wypłacie ostatecznie następuje po dniu 1 czerwca 2013 r. jest prawnie obojętne bowiem waloryzacja roczna od dnia 1 czerwca 2013 r. nie ma w takiej sytuacji zastosowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Instytucja pytań prawnych, prowadząca do związania sądów powszechnych w rozpoznawanej sprawie poglądem Sądu Najwyższego zawartym w uchwale, jest wyjątkiem od konstytucyjnej zasady podległości sędziego tylko Konstytucji i ustawom (art. 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej) oraz reguły samodzielnego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd właściwy. Ze względu na tę wyjątkowość, przesłanka stosowania art. 390 § 1 k.p.c. powinna być wykładana ściśle. Sąd Najwyższy może udzielić odpowiedzi (podjąć uchwałę) tylko w granicach przedstawionego mu do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego - nie może wychodzić poza to zagadnienie (ponieważ stanowiłoby to naruszenie zasady samodzielnego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd właściwy), ani też nie może dokonywać reinterpretacji przedstawionego zagadnienia (ponieważ oznaczałoby to rozstrzygnięcie problemów prawnych, które dostrzega Sąd Najwyższy, a nie tych, które budzą wątpliwości sądu drugiej instancji).

Przedstawione Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. zagadnienie prawne musi mieć charakter abstrakcyjny, dotyczyć wykładni przepisów prawa oraz mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, którą rozpoznaje sąd drugiej instancji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 sierpnia 2009 r., II PZP 8/09, OSNP 2011 nr 3-4, poz. 37; z dnia 11 maja 2010 r., II PZP 4/10, OSNP 2011 nr 21-22, poz. 275; z dnia 20 maja 2014 r., I PZP 1/14, LEX nr 1515452 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1999 r., III ZP 39/98,

OSNAPiUS 2000 nr 7, poz. 284). Musi także zachodzić integralny związek między rozstrzygnięciem problemu prawnego, przedstawionego przez sąd drugiej instancji, a rozpoznawanym środkiem odwoławczym (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 sierpnia 1996 r., III CZP 91/66, OSNC 1997 nr 1, poz. 9; z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 31/05, LEX nr 180857; z dnia 17 kwietnia 2009 r., III CZP 10/09, LEX nr 496383; z dnia 8 sierpnia 2012 r., III CZP 43/12, LEX nr 1217216). Brak takiego związku stanowi samodzielną podstawę odmowy podjęcia uchwały (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2011 r., III CZP 110/10, LEX nr 736483 i powołane tam orzecznictwo). Samoistnej przesłanki wystąpienia z pytaniem prawnym nie stanowi natomiast ani waga zawierającego się w nim problemu, ani też rozbieżności w orzecznictwie co do sposobu jego rozwiązania.

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz stan faktyczny niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że rozstrzygnięcie problemu prawnego, przedstawionego przez Sąd Apelacyjny dotyczy przede wszystkim kwestii ponownego ustalenia podstawy obliczenia emerytury ubezpieczonego, a nie ponownego ustalenia samej wysokości świadczenia (art. 108 w związku z art. 183 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Prawo do emerytury zostało bowiem przyznane ubezpieczonemu decyzją z dnia 28 maja 2013 r. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 października 2015 r., III UZP 9/15 (niepublikowanym) wskazał, że kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz. Tym samym nie można uznać, że od rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego zależy rozstrzygnięcie sprawy w sytuacji, gdy ubezpieczony nie zakwestionował prawidłowości ustalenia podstawy wymiaru emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przyznanej mu od dnia 25 maja 2013 r. i zawieszanej z uwagi na kontynuowanie przez niego zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy.

Kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz, albo w dniu nabycia prawa, albo w dniu realizacji ryzyka (obecnie rozwiązania stosunku pracy). Tak ustalona emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art. 108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zgodnie z tym przepisem mechanizm przeliczenia emerytury polega na zwiększeniu świadczenia obliczonego według reguł określonych w art. 26 tej

ustawy o iloraz zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na koncie pracującego emeryta po dniu ustalenia prawa do emerytury i wyrażonego w miesiącach średniego trwania życia ustalonego dla wieku danego ubezpieczonego w dniu złożenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczenia. W odniesieniu do emerytury nabytej na podstawie art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie ma odpowiednika art. 110 tej ustawy, pozwalającego na ponowne ustalenie świadczenia w sytuacji zawieszenia prawa ze względu na nierozwiązanie stosunku pracy. W dniu wejścia w życie art. 25 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ryzykiem emerytalnym było osiągnięcie wieku emerytalnego, a zatem wypłata emerytury przysługiwała bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Decyzja wydawana była tylko jeden raz i w ustawie nie przewidziano przepisu ustalającego tryb przeliczenia podstawy wymiaru emerytury w systemie zdefiniowanej składki.

Dla porządku warto jedynie zauważyć, że stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 ustawy. Mający zastosowanie z mocy tego odesłania przepis art. 25 ust. 1 wskazuje – jako podstawę obliczenia emerytury – kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zaewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Składki na ubezpieczenie emerytalne gromadzone na indywidualnych kontach ubezpieczonych jako składnik podstawy obliczenia emerytury podlegają waloryzacji. Zgodnie z art. 25 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, waloryzacja składek polega na pomnożeniu zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek przez wskaźnik waloryzacji, o jakim mowa w ust. 6-10

tego artykułu. W świetle art. 25 ust. 3 ustawy, składki te podlegają w pierwszym rzędzie waloryzacji rocznej, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za 2000 rok, natomiast waloryzacja kwartalna, uregulowana w art. 25a ustawy, stanowi jej uzupełnienie. Art. 25 ust. 4 ustawy stanowi, że waloryzacji podlega kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzona waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji. Wskaźnik waloryzacji składek jest równy wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do poprzedniego roku powiększonemu o wzrost realny sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do roku poprzedniego. Wskaźnik waloryzacji składek nie może być niższy niż wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku kalendarzowym poprzedzającym termin waloryzacji w stosunku do poprzedniego roku.

Roczna waloryzacja polega na tym, że w czerwcu danego roku waloryzuje się składki należne do końca poprzedniego roku kalendarzowego, a podlegające zaewidencjonowaniu na koncie ubezpieczonego do dnia 31 stycznia roku, w którym przeprowadzana jest waloryzacja (roku waloryzacji). Waloryzację roczną składek przeprowadza się w dniu 1 czerwca z tego względu, że wskaźnik owej waloryzacji za poprzedni rok ogłaszany jest do dnia 25 maja kolejnego roku. Waloryzacja składek przeprowadzana w danym roku oznacza więc podwyższenie (zwaloryzowanie) kwoty składek należnych do końca poprzedniego roku, a wpłaconych do dnia 31 stycznia roku waloryzacji. Wyznaczenie daty 31 stycznia, jako dnia ustalenia stanu konta podlegającego rocznej waloryzacji, jest uzasadnione tym, że zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wpłaty składek za dany miesiąc należy dokonać do określonego dnia następnego miesiąca, zatem wpłata składki za grudzień danego roku następuje w styczniu kolejnego roku.

Natomiast składki należne za okres po zakończeniu danego roku obrachunkowego, które nie zostaną objęte kolejną roczną waloryzacją (gdyż ta nastąpi już po przyznaniu i obliczeniu wysokości świadczenia) podlegają waloryzacji kwartalnej, o jakiej mowa w art. 25a ustawy o emeryturach i rentach z

FUS. W trybie cytowanego powyżej przepisu waloryzowana jest kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych. Podobnie, jak w przypadku waloryzacji rocznych, także i w tym przypadku mechanizm waloryzacji ma narastający charakter i oznacza dodawanie kwoty wynikającej z poprzedniej waloryzacji i kwoty składek za dany kwartał oraz podwyższanie tak uzyskanej sumy wskaźnikiem waloryzacji. Sam wskaźnik waloryzacji jest wynikiem algorytmu podobnego do stosowanego przy waloryzacji rocznej, z tą różnicą, że chodzi o stosunek cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja do poprzedniego kwartału, powiększony o wzrost realny sumy przypisu składek na ubezpieczenie emerytalne w kwartale, za który przeprowadzana jest waloryzacja w stosunku do kwartału poprzedniego. Zastosowanie powyższych zasad oznacza, że podstawę obliczenia emerytury będzie stanowić suma składek po ostatniej waloryzacji rocznej powiększona o poddane waloryzacji kwartalnej składki należne za dalszy okres do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc początkujący wypłatę.

W tym kontekście wysokość emerytury ubezpieczonego w systemie zdefiniowanej składki ustalona została prawidłowo w maju 2013 r., w dniu nabycia przez niego prawa do emerytury. Wówczas ostatnią waloryzacją roczną jest waloryzacja przeprowadzona w dniu 1 czerwca 2012 r., dotycząca składek wpłaconych do końca 2011 r. i zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do dnia 31 stycznia 2012 r. Waloryzacji kwartalnej podlegają zaś kwoty składek należnych poczynając od dnia 1 stycznia 2012 r., które nie będą poddane kolejnej rocznej waloryzacji, skoro ta nastąpiła w dniu 1 czerwca 2013 r. Na podstawę obliczenia emerytury przyznanej w maju 2013 r. składa się zatem - obok zwaloryzowanego kapitału początkowego - suma: 1) kwoty składek ustalonej po ostatniej rocznej waloryzacji przeprowadzonej 1 czerwca 2012 r.; 2) kwoty składek należnych za 2012 r. poddanych waloryzacji kwartalnej w myśl art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy, 3) nominalnej kwoty składek należnych za okres po zakończeniu czwartego kwartału 2012 r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty emerytury, które w świetle art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy nie podlegają waloryzacji kwartalnej,

gdyż ta kończy się wraz z czwartym kwartałem 2012 r., a jednocześnie nie zostają objęte kolejną waloryzacją roczną, przypadającą na dzień 1 czerwca 2013 r.

Odrębną kwestią pozostaje ustalenie podstawy wymiaru emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dla osób, które mają ustaloną emeryturę w systemie zdefiniowanej składki po raz pierwszy w czerwcu danego roku, na co prawidłowo zwraca uwagę Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu pytania prawnego. Odniesienie się do tego zagadnienia staje się jednak zbędne dla rozstrzygnięcia sprawy bowiem podjęcie wypłaty emerytury ubezpieczonego od czerwca 2013 r. nie uzasadniało ponownego obliczenia podstawy wymiaru świadczenia.

W orzecznictwie wskazuje się, że nie wszystkie wątpliwości prawne usprawiedliwiają podejmowanie uchwały na podstawie art. 390 § 1 k.p.c., lecz tylko takie, które kształtują podstawę prawną rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571 oraz z dnia 5 listopada 2009 r., II PZP 11/09, LEX nr 551886).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego w formie uchwały.

kc